

A בס"ד

Intro

Today we will learn בע"ה of מסכת בבא מציעא דף ק"א
Some of the topics we will learn about include.

The Mishnah's Halachah regarding
המוכר זיתיו לעצים

If a person sold someone an olive tree in his field for the לוקח to cut down and use its wood, and in the meantime the tree produced some olives, whether or not the לוקח gets these olives, depends on the amount of olives, and WHEN the לוקח was meant to cut down the tree.

The Mishnah's Halachah regarding
שטף נהר זיתיו ונתנם לתוך שדה חבירו
יחלוקו

If a river overflowed and washed a person's olive tree into someone else's field, and the tree took root and produced olives, they split the olives evenly.

The distinction in whether the olives grew
בתוך שלש
Within three years, or
לאחר שלש
After three years;

A

המוכר זיתיו
לעצים

שטף נהר זיתיו
ונתנם לתוך שדה חבירו
יחלוקו

Whether the olives grew
בתוך שלש
or
לאחר שלש

B

The Halachah regarding
היורד לתוך שדה חבירו
ונטעה שלא ברשות

If a person went into someone else's field and planted trees without permission, whether or not the יורד gets paid completely, depends on whether the trees were a benefit to the owner.

The Mishnah's Halachah regarding
המשכיר בית לחבירו

As the Gemara explains, if a person rented out his house to someone without specifying a time;
סתם שכירות שלשים יום

The minimum time for a rental is thirty days.
Therefore, if the owner wants the renter to leave,
צריך להודיעו
בכפרים שלשים יום

In a small city, he gives 30 days' notice.

בכרכים שנים עשר חדש

In a large city, he must give 12 months' notice.

B

היורד לתוך שדה חבירו
ונטעה שלא ברשות

המשכיר בית לחבירו

סתם שכירות
שלשים יום

צריך להודיעו

C כשם שמשכיר צריך להודיע
כך שוכר צריך להודיע
Just as the owner must give the renter advance notice of
his leave, the renter must also give the owner advance
notice if he intends to leave.

C כשם שמשכיר
צריך להודיע
כך שוכר
צריך להודיע

1 So let's review ...

Zugt Di Mishnah:

המוכר זיתיו לעצים

If a person sold someone an olive tree in his field for the לוקח to cut down and use its wood, and in the meantime the tree produced some olives, it depends; if

ועשו פחות מרביעית לסאה

הרי אלו של בעל הזיתים

If it was a small amount, less than a רביעית of oil per סאה, the לוקח who owns the tree gets these olives.

עשו רביעית לסאה

זה אומר זיתי גדלו

וזה אומר ארצי גדלה

יחלקו

If it was a larger amount, a רביעית of oil per סאה or more, they split the olives, because both the tree and the land contributed to producing the olives.

2 As the Gemara explains, the Mishnah refers to where

דאמר ליה סתמא

The מוכר did not specify a time for the לוקח to cut down the tree. Therefore,

פחות מרביעית לא קפדי אינשי

רביעית קפדי אינשי

The מוכר does not care about a small amount, but he does care about a larger amount.

However, if

דאמר ליה קוץ לאלתר

אפילו פחות מרביעית נמי

לבעל הקרקע

If the מוכר specified that the לוקח cut the tree immediately, then even less than a רביעית לסאה is split evenly.

And if

דאמר ליה כל אימת דבעית קוץ

אפילו רביעית נמי

לבעל זיתים

If the מוכר specified that the לוקח may cut the tree whenever he wants to, then even a רביעית לסאה or more belongs to the לוקח.

=====

1

אלוף

המוכר זיתיו לעצים

If a person sold someone an olive tree in his field for the לוקח to cut down and use its wood, and in the meantime the tree produced some olives

It depends

עשו

רביעית לסאה

זה אומר זיתי גדלו
וזה אומר ארצי גדלה

יחלקו

Because

both the tree and the land
contributed to producing
the olives

ועשו

פחות מרביעית לסאה

הרי אלו
של בעל הזיתים

The לוקח who owns the tree
gets these olives

2

The Mishnah refers to...

דאמר ליה סתמא

The מוכר did not specify
a time for the לוקח to cut down the tree

Therefore,

פחות מרביעית לא קפדי אינשי
רביעית קפדי אינשי

The מוכר does not care about a small amount,
but he does care about a larger amount

However, if...

דאמר ליה קוץ לאלתר
אפילו פחות מרביעית נמי
לבעל הקרקע

If the מוכר specified
that the לוקח cut the tree immediately,
then even less than a רביעית לסאה
is split evenly.

And if...

דאמר ליה כל אימת דבעית קוץ
אפילו רביעית נמי
לבעל זיתים

If the מוכר specified
that the לוקח may cut the tree whenever he wants to,
then even a רביעית לסאה or more
belongs to the לוקח

3 The Mishnah continues:
 שטף נהר זיתיו ונתנם לתוך שדה חבירו
 זה אומר זיתי גדלו
 וזה אומר ארצי גדלה
 יחלוקו

If a river overflowed and washed a person's olive tree into someone else's field and the tree took root and produced olives, they split the olives, because both the tree and the land contributed to producing the olives.

למישנה ריש לקיש makes the following distinction:
 לא שנו אלא שנעקרו בגושיהן
 ובתוך שלש
 יחלוקו

Only if the tree was uprooted together with its earth, and the olives that grew within the first 3 years, does the owner of the tree get part of the olives, because the owner of the field gained from the tree in that he can use the fruit of the first 3 years because there is no Issur ערלה. Had the owner of the field planted his own tree, he could not have used the fruit of the first 3 years because there would have been an Issur ערלה.

אבל לאחר שלש
 הכל לבעל הקרקע

However, the olives that grew after 3 years, the owner of the field gets all the olives, because he claims אי אנא נטעיי לאחר שלש מי לא הוה אכילנא ליה כוליה I did not gain from your tree, because had I planted my own tree at that time, I would have been able to use all the fruits by now, because there would no longer be an Issur ערלה.

=====

4 The Gemara cites a Braisa
 אמר הלה זיתי אני נוטל
 אין שומעין לו
 משום ישוב ארץ ישראל

If the owner of the tree wants to take back his tree, we do not allow him to do so, because there is a Mitzvah to settle the land of Eretz Yisroel. He must leave it there, and the owner of the field pays for the tree.

=====

3 *The Mishnah continues:*

שטף נהר זיתיו
 ונתנם לתוך שדה חבירו
 זה אומר זיתי גדלו
 וזה אומר ארצי גדלה
 יחלוקו

If a river overflowed and washed a person's olive tree into someone else's field and the tree took root and produced olives, they split the olives Because both the tree and the land contributed to producing the olives

למישנה ריש לקיש makes the following distinction:

אם
 לאחר שלש
 הכל לבעל
 הקרקע

The olives that grew after 3 years, the owner of the field gets all the olives

Because he claims אי אנא נטעיי לאחר שלש מי לא הוה אכילנא ליה כוליה

אם לא שנו אלא
 שנעקרו בגושיהן
 ובתוך שלש
 יחלוקו

Only if uprooted together with its earth, and the olives that grew within the first 3 years

Because the owner of the field gained from the tree in that he can use the fruit of the first 3 years because there is no ערלה

4 *ברייחא:*
 אמר הלה זיתי אני נוטל
 אין שומעין לו
 משום ישוב ארץ ישראל

If the owner of the tree wants to take back his tree, we do not allow him to do so, because there is a Mitzvah to settle the land of Eretz Yisroel He must leave it there, and the owner of the field pays for the tree

5 As part of this discussion the Gemara cites the Machlokes of
 יש קנין לנכרי בארץ ישראל
 להפקיע מיד מעשר
 If a non-Jew owns property in Eretz Yisroel, its produce is exempt from תרומות ומעשרות. OR,
 אין קנין לנכרי בארץ ישראל
 להפקיע מיד מעשר
 Its produce is not exempt from תרומות ומעשרות.

5 The Gemara cites the Machlokes of
 If a non-Jew owns property in Eretz Yisroel...

אין קנין לנכרי בארץ ישראל להפקיע מיד מעשר Its produce is not exempt from תרומות ומעשרות	יש קנין לנכרי בארץ ישראל להפקיע מיד מעשר Its produce is exempt from תרומות ומעשרות

6 The Gemara also discusses
 מקבל לאו כחוכר דמי
 There are two ways of leasing and cultivating the land:
 1.
 חוכר
 His rental fee is a fixed amount of produce per season regardless of the yield.
 Therefore, he has to separate תרומות ומעשרות from the entire produce before he pays the owner, because the entire yield belongs to him, and if he paid before separating, he would be פורע חובתו במעשר
 Which is forbidden;
 2.
 מקבל
 His rental fee is a percentage of the yield.
 Therefore, he does not have to separate תרומות ומעשרות from the entire produce before he gives the owner his part, because the entire yield does not belong to him. He is not פורע חובתו במעשר
 Because the owner's part belongs to the owner from the outset and he's merely giving him his part.

6 The Gemara also discusses

מקבל לאו כחוכר דמי
 There are two ways of leasing and cultivating the land:

2 מקבל His rental fee is a percentage of the yield Therefore, he does not have to separate תרומות ומעשרות from the entire produce before he pays the owner, because the entire yield does not belong to him He is not פורע חובתו במעשר Because the owner's part belongs to the owner from the outset and he's merely giving him his part	1 חוכר His rental fee is a fixed amount of produce per season Therefore, he has to separate תרומות ומעשרות from the entire produce before he pays the owner, because the entire yield belongs to him And if he paid before separating, he would be פורע חובתו במעשר Which is forbidden

7 However, the Gemara cites a Mishnah in מסכת דמאי that in a case of המקבל שדה אבותיו מן הנכרי מעשר ונותן לו If his ancestral land is now owned by a non-Jew and he leases it from him, the Chachamim initiated that he has to first separate תרומות ומעשרות כדי שתהא ברה בידו As an incentive to redeem it from the non-Jew;
=====

7

However,
the Gemara cites a Mishnah in מסכת דמאי

המקבל שדה אבותיו מן הנכרי
מעשר ונותן לו

If his ancestral land is now owned by a non-Jew
and he leases it from him
the Chachamim initiated that
he has to first separate תרומות ומעשרות
כדי שתהא ברה בידו
As an incentive to redeem it from the non-Jew

8 The Gemara proceeds with a related Halachah: היורד לתוך שדה חבירו ונטעה שלא ברשות If a person went into someone else's field and planted trees without permission; רב says בשדה שאינה עשויה ליטע שמין לו וידו על התחתונה If the field was not suitable for trees and the owner did not benefit, the יורד has the disadvantage. As Rashi explains; אם השבח יתר על היציאה יש לו הוצאה If the value of the improvement to the field exceeded the expenses, the owner pays him only the lesser amount of the יציאה. ואם היציאה יתירה על השבח אין לו אלא שבח If the expenses exceeded the value of the improvements, the owner pays him only the lesser amount of the שבח.

שמואל says בשדה העשויה ליטע אומדין כמה אדם רוצה ליתן בשדה זו לנוטעה If the field was suitable for trees and the owner did benefit, the יורד has the advantage, and the owner pays him the amount a person would pay to have trees planted in his field.
=====

8

היורד לתוך שדה חבירו
ונטעה שלא ברשות

If a person went into someone else's field
and planted trees without permission

Rabbi says:
בשדה
העשויה ליטע

Rabbi says:
בשדה
שאינה עשויה ליטע

אומדין כמה אדם
רוצה ליתן בשדה זו
לנוטעה

שמין לו
וידו על התחתונה

אם השבח יתר על היציאה
יש לו הוצאה
ואם היציאה יתירה על השבח
אין לו אלא שבח

9 The Gemara continues:
היורד לתוך חורבתו של חברו
ובנאה שלא ברשותו
ואמר לו עציי ואבניי אני נוטל
If a person went into someone else's ruins and rebuilt it
without permission, and then he wants to take back his
wood and bricks;
רבי נחמן says
שומעין לו
He may do so.
רבי ששת says
אין שומעין לו
He may not do so.

רבי יעקב אמר רבי יוחנן
בבית שומעין לו
In a house, he may do so. However,
בשדה אין שומעין לו
In a field, he may not do so. Either,
משום ישוב ארץ ישראל
But in ארץ לארץ
שומעין לו

Or because
משום כחשא דארעא
The ground was weakened by the roots, and therefore
even in ארץ לארץ
אין שומעין לו
=====

9

**היורד לתוך חורבתו של חברו
ובנאה שלא ברשותו
ואמר לו עציי ואבניי אני נוטל**
*If a person went into someone else's ruins
and rebuilt it without permission,
and then he wants to take back his wood and bricks*

<i>רבי אלט says</i>	<i>רבי נחמן says</i>
אין שומעין לו	שומעין לו
<i>He may not do so</i>	<i>He may do so</i>

רבי יעקב אמר רבי יוחנן says:

בשדה	בבית
אין שומעין לו	שומעין לו
<i>In a field, he may not do so</i>	<i>In a house, he may do so</i>

Either, *Or because*

<i>משום ישוב ארץ ישראל</i>	<i>משום כחשא דארעא</i>
<i>But in</i>	<i>Therefore even in</i>
<i>חוף לארץ שומעין לו</i>	<i>חוף לארץ אין שומעין לו</i>

10

Zugt Di Mishnah

המשכיר בית לחבירו

As the Gemara explains, if a person rented out his house to someone without specifying a time;

סתם שכירות שלשים יום

The minimum time for a rental is thirty days.

Therefore, if the owner wants the renter to leave,

צריך להודיעו

He must give him 30 days' notice, as follows:

בימורים, in a small city, it depends;

בימות הגשמים

אינו יכול להוציאו מן החג ועד הפסח

אלא א"כ הודיעו שלשים יום מעיקרא

If he wants the renter to leave anytime during the winter months, he must give him notice 30 days before the winter begins, because

דלא שכיח ביתא למיגר

During the winter it is difficult to find a house to rent.

בימות החמה שלשים יום

If he wants the renter to leave during the summer, it is sufficient if the renter is given notice 30 days before the departure time, because

שכיח ביתא למיגר

During the summer it is easier to find a house to rent.

And the Braisa adds;

וכשם שמשכיר צריך להודיע

כך שוכר צריך להודיע

Just as the owner must give the renter advance notice, the renter must also give the owner advance notice if he intends to leave, because the owner claims

אי אודעתן

הוה טרחנא ומותיבנא ביה איניש מעליא

Had I received notice, I would have attempted to find a good tenant.

=====

10

מלמד

המשכיר בית לחבירו

As the Gemara explains...
if a person rented out his house
without specifying a time

סתם שכירות שלשים יום
The minimum time is thirty days

Therefore, if the owner wants the renter to leave,
צריך להודיעו

He must give him 30 days' notice, as follows:

בכפרים

בימות החמה

שלשים יום

Because
לכח ביתא למיגר
During the summer
it is easier
to find a house to rent

בימות הגשמים

**אינו יכול להוציאו
מן החג ועד הפסח
אלא א"כ הודיעו
שלשים יום מעיקרא**

Because
דלא לכח ביתא למיגר
During the winter
it is difficult
to find a house to rent

And the Braisa adds;

**וכשם שמשכיר צריך להודיע
כך שוכר צריך להודיע**

Just as the owner must give the renter advance notice,
the renter must also give the owner advance notice
if he intends to leave

Because the owner claims
אי אודעתן הוה טרחנא ומותיבנא ביה איניש מעליא
Had I received notice,
I would have attempted to find a good tenant

11 The Mishnah continues

ובכרכים
 אחד ימות החמה ואחד ימות הגשמים
 שנים עשר חדש

If a large city, both during the winter or summer, he must give him 12 months' notice, because as Rashi explains

שהכל נמשכים לגור שם
 והבתים אין מצויין לשכור

Many people seek to reside in large cities, and it is always difficult to find a house to rent.

ובחנויות אחד עיירות ואחד כרכים
 שנים עשר חדש

In a storefront, regardless of whether it's in a small or large city, the renter must be given 12 months' notice, because as Rashi explains

שחנווני מקיף למכירין

ואם הלך למקום אחר אינו יודעין אנה ימצאוהו

A storekeeper gives credit of up to one year, and if he moves elsewhere, the customers will not know where to find him and will not be able to pay their debts.

רבי שמעון בן גמליאל says

חנות של נחתומים ושל צבעים
 שלש שנים

For a baker or dyer, the owner must give 3 years' notice;
 מפני שהקיפן מרובה

They give longer terms of up to three years.

11

The Mishnah continues

ובכרכים
 אחד ימות החמה
 ואחד ימות הגשמים
 שנים עשר חדש

שהכל נמשכים לגור שם
 והבתים אין מצויין לשכור

ובחנויות
 אחד עיירות ואחד כרכים
 שנים עשר חדש

שחנווני מקיף למכירין
 ואם הלך למקום אחר אינו יודעין אנה ימצאוהו
*A storekeeper gives credit of up to one year,
 and if he moves elsewhere, the customers will not know
 where to find him and will not be able to pay their debts*

רבי שמעון בן גמליאל says
 חנות של נחתומים ושל צבעים
 שלש שנים

*For a baker or dyer,
 the owner must give 3 years' notice*

מפני שהקיפן מרובה
They give longer terms of up to three years

12 The Gemara says

נפל ליה ביתא
א"ל לא עדיפת מינאי
If the owner's own house collapsed, he may ask the renter to leave without notice, because the renter is no better than the owner who also needs a home to live in.

זבניה או אורתיה או יהביה במתנה
א"ל לא עדיפת מגברא דאתית מיניה
If the owner sold, bequeathed, or gave away the house as a gift, the new owner must give the renter advance notice, because he is no better than the original owner.

כלליה לבריה
If the owner needed the home for his newly married son, it depends:

אי הוה אפשר לאודועיה
איבעי ליה לאודועיה
If the owner could have notified the renter but he did not, he may not remove him without notice, because he should have given him notice.

ואי לא
א"ל לא עדיפת מינאי
But if the owner could not have notified the renter, he may remove him without notice, because the renter is no better than the owner who needs the house for his son.

12

The Gemara says

**נפל ליה ביתא
א"ל לא עדיפת מינאי**

*If the owner's own house collapsed,
he may ask the renter to leave without notice
Because the renter is no better than the owner
who also needs a home to live in*

**זבניה או אורתיה
או יהביה במתנה
א"ל לא עדיפת מגברא
דאתית מיניה**

*If the owner sold, bequeathed,
or gave away the house as a gift,
the new owner must give the renter advance notice
Because he is no better
than the original owner*

כלליה לבריה

*If the owner needed the home
for his newly married son*

It depends:

**ואי לא
א"ל
לא עדיפת
מינאי**

*But if the owner
could not have
notified him,
he may remove him
without notice
Because the renter
is no better than the owner
who needs the house
for his son*

**אי הוה אפשר
לאודועיה
איבעי ליה
לאודועיה**

*If the owner
could have notified him
but he did not,
he may not remove him
without notice
Because he should have
given him notice*